

HNB

EUROSUSTAV

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10000 Zagreb

T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551

www.hnb.hr

ODGOVORI NA UPITE U VEZI

- ZAKONA O KREDITNIM INSTITUCIJAMA -

**("Narodne novine", br. 159/2013., 19/2015., 102/2015., 15/2018., 70/2019., 47/2020.,
146/2020. i 151/2022.)**

Zagreb – listopad 2024.

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

SADRŽAJ (po člancima Zakona)

Članak	Broj pitanja	Tema	Datum objave
3.	1936	Član uže obitelji	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
3.	1937	Član uže obitelji	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
8.	500/2019-414	Obavljanje poslova distribucije osiguranja	27. prosinca 2019.
8.	500/2024-421/1	Izdavanje certifikata za uporabu elektroničkog potpisa za potrebe internog upravljanja i poslovanja	25. listopada 2024.
145.a	500/2021-704/1	Iskorištenje diskrecijskog prava nadležnog tijela za izuzećem iz LE ograničenja	11. travnja 2024.
145.a	500/2023-284/1	Primjena izuzeća po članku 493.(3)(c) CRR-a	11. travnja 2024.
146.	1938	Grupa povezanih osoba za potrebe osoba u posebnom odnosu	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
146.	1943	Obuhvat osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
146.	1945	Ugovor o radu s posebnim kriterijima za nagradu za rad	25. kolovoza 2015.
146.	2012	Utvrđivanje osoba u posebnom odnosu s KI	25. kolovoza 2015.
146.	2033	Utvrđivanje osoba u posebnom odnosu s KI	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
146.a	1939	Pravni posao	25. kolovoza 2015.
146.a	1940	Osnovica za utvrđivanje 7.000,00 eura	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. siječnja 2024.)
146.a	1941	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora	25. kolovoza 2015.
146.a	1944	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – prolongati i reprogrami	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
146.a	1946	Odluka članova uprave i suglasnost NO – poslovi s matičnom KI	25. kolovoza 2015.
146.a	1947	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – vrste poslova	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
146.a	1948	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – krovna suglasnost	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
146.a	500/2023-519/1	Obuhvat primjene	11. travnja 2024.
146.a	500/2024-322/1	Način donošenja odluke uprave i prethodne suglasnosti NO za osobe u posebnom odnosu s KI	10. listopada 2024.

146.a	500/2023-231/1	Primjena skupne odluke uprave i krovne suglasnosti NO za osobe u posebnom odnosu s KI	11. travnja 2024.
146.a	500/2021-549/1	Uvjeti povoljniji od tržišnih	11. travnja 2024.
146.- 146.b	1942	Definicija izloženosti	25. kolovoza 2015.
147.	500/2021-44/1	Suglasnost nadzornog odbora za velike izloženosti	23. veljače 2021. (ažurirano 11. travnja 2024.)
147.	500/2022-259/1	Primjena alternativnog pristupa formiranja grupa za središnju državu	11. travnja 2024.
148.	1860	Iznimke od ograničenja ulaganja u materijalnu imovinu	21. srpnja 2014. (ažurirano 11. travnja 2024.)
149.	500/2024-384/1	Prehodna suglasnost HNB-a za osnivanje zaklade	10. listopada 2024.
151./360.	500/2024-325/1	Obavještanje HNB-a o sazivanju glavne skupštine	10. listopada 2024.
157.	500/2020-276/1	Suglasnost fizičkih osoba (nepotrošača) za davanje povjerljivih podataka trećima dana u okviru ugovora o kreditu/drugom proizvodu	5. lipnja 2020.
157.	6/870/24-2	Veza s člankom 5. Zakona o nasljeđivanju	11. travnja 2024.
160.	500/2019-713	Čuvanje knjigovodstvenih isprava i primjena GDPR-a	27. prosinca 2019.
170.	500/2019-591	Ograničenje obavljanja zakonske revizije – rotacija revizora	27. prosinca 2019.
312.a	214	Zaštita deponenata u slučaju isplate raspodjela iz zadržane dobiti	9. studenoga 2018.

Područje:	Članak 3. stavak 1. točka 1.
Tema:	Član uže obitelji
Broj pitanja:	1936
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	<p>S obzirom da je definicijom uže obitelji propisano da se sva djeca (neovisno o godinama) smatraju članovima uže obitelji svojih roditelja/posvojitelja, postavlja se pitanje pripadaju li djeca, kao članovi uže obitelji (isključivo zbog te obiteljske povezanosti) ujedno i grupi povezanih osoba sa svojim roditeljima/posvojiteljima, a na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (u nastavku teksta: Uredba (EU) br. 575/2013). Primjerice, djeca članova uprave kreditne institucije, kao članovi uže obitelji, smatraju se osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom. Ukoliko su djeca pojedinog člana uprave punoljetna i financijski neovisna o svojim roditeljima, treba li ih kao članove uže obitelji obavezno uključiti i u grupu povezanih osoba sa svojim roditeljima, a na način kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013?</p>
Odgovor:	<p>Člankom 146. stavkom 2. ZOKI-ja propisano je da se osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom smatraju također:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osobe povezane s osobama navedenim u stavku 1. točkama 1. do 9. tog članka kao i – članovi uže obitelji fizičke osobe iz spomenutih točaka i pravna osoba u kojoj taj član uže obitelji ima kvalificirani udio ili u kojoj može imati znatan utjecaj ili u kojoj je na poziciji višeg rukovodstva ili je član upravljačkog tijela. <p>Iz toga proizlazi da je pri utvrđivanju osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom polazna osnova svaka od osoba navedena u članku 146. stavku 1. točkama 1. do 10. ZOKI-ja. Nakon toga za svaku od osoba iz točaka 1. do 9. utvrđuje se grupa povezanih osoba, a dodatno se za fizičku osobu utvrđuju i članovi uže obitelji.</p> <p>Naglašavamo da nije potrebno utvrđivati osobe povezane s članovima uže obitelji budući da se povezanost primjenjuje samo na osobe iz točaka 1. do 7. U konkretnom primjeru djeca člana uprave smatraju se osobama u posebnom odnosu, ali se ne uključuju u grupu povezanih osoba sa svojim roditeljima/posvojiteljima, osim ako bi se pri utvrđivanju grupe povezanih osoba s članom uprave utvrdila povezanost s nekim članom uže obitelji na osnovi kriterija propisanih člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013. Dakle, pri utvrđivanju prelazi li izloženost iznos od 7.000 eura iz članka 146.a. stavka 2. ZOKI-ja potrebno je u taj iznos uključiti zbroj izloženosti prema:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednoj osobi iz članka 146. stavka 1. točaka 1. do 9. ZOKI-ja, – osobama koje su s tom osobom povezane, kao i

	<p>– članovima uže obitelji te osobe i pravnim osobama u kojoj taj član uže obitelji ima kvalificirani udio ili u kojoj može imati znatan utjecaj ili u kojoj je na poziciji višeg rukovodstva ili je član upravljačkog tijela, kad je riječ o fizičkoj osobi.</p> <p><i>Ovaj odgovor izmijenjen je i dopunjen zbog stupanja na snagu Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, Narodne novine 151/2022.</i></p>
Područje:	Članak 3. stavak 1. točka 1.
Tema:	Član uže obitelji
Broj pitanja:	1937
Datum objave odgovora:	kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	Smatraju li se sin i kći osobe iz članka 146. stavka 1. točaka 1. do 9. Zakona o kreditnim institucijama, u nastavku teksta: ZOKI) osobama u posebnom odnosu i nakon što počnu živjeti samostalno u odvojenom kućanstvu?
Odgovor:	<p>Da. Sin i kći spomenute osobe smatraju se osobom u posebnom odnosu bez obzira na to žive li u odvojenom ili zajedničkom kućanstvu s osobe iz članka 146. stavka 1. točaka 1. do 9. ZOKI-ja.</p> <p><i>Ovaj odgovor izmijenjen je i dopunjen zbog stupanja na snagu Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, Narodne novine 151/2022.</i></p>
Područje:	Članak 8. stavak 2. točka 1.
Tema:	Obavljanje poslova distribucije osiguranja
Broj pitanja:	500/2019-414
Datum objave odgovora:	27. prosinca 2019.
Pitanje:	Trebaju li kreditne institucije koje su registrirane za obavljanje "poslova vezanih uz prodaju polica osiguranja u skladu s propisima kojima se uređuje osiguranje" sukladno odredbama članka 8. stavak 2. točka 1. ZOKI-a, te koji su upisani u registar Hrvatske agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Agencija) za obavljanje poslova zastupanja u osiguranja, podnijeti HNB-u, zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova distribucije osiguranja u skladu s izmijenjenim odredbama Zakonom o osiguranju?
Odgovor:	<p>Izmijenjenim odredbama Zakona o osiguranja ("Narodne novine" br. 30/2015. i 112/2018.), izvršeno je, između ostalog, usklađivanje s Direktivom (EU) 2016/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. siječnja 2016. o distribuciji osiguranja (preinačeni tekst), te su izbrisane odredbe o prodaji polica osiguranja, budući su ovi poslovi postali dio poslova distribucije osiguranja.</p> <p>Na temelju odredbi članka 139. stavka 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Narodne novine", broj: 112/2018), kreditne institucije koje su od Hrvatske narodne banke dobile odobrenje za obavljanje poslova vezanih uz prodaju</p>

	<p>polica osiguranja u skladu s propisima kojima se uređuje osiguranje i koje su upisane u registar Agencije za zastupanje u osiguranju, ostaju upisane u ovaj registar i ovlaštene su za obavljanje poslova distribucije u osiguranju.</p> <p>Sukladno navedenom, kreditne institucije koje ispunjavaju prethodno navedene uvjete, mogu nastaviti obavljati poslove distribucije osiguranja i nije im potrebno dodatno odobrenje Hrvatske narodne banke za obavljanje tih poslova.</p>
Područje	Članak 8.
Tema	Izdavanje certifikata za uporabu elektroničkog potpisa za potrebe internog upravljanja i poslovanja
Broj pitanja	500/2024-421/1
Datum objave odgovora	25. listopada 2024.
Pitanje	<p>Postavlja se pitanje dopuštenosti primjene usluge izdavanja certifikata za uporabu kvalificiranog elektroničkog potpisa u internim procesima kreditne institucije te u procesima društava članica grupe kreditne institucije.</p> <p>Usluga izdavanja certifikata za uporabu kvalificiranog elektroničkog potpisa bila bi omogućena zaposlenicima kreditne institucije prilikom uspostave i tijekom radnog odnosa, a u svrhu reguliranja prava i obveza iz radnog odnosa i u svezi s radnim odnosima te izdavanje certifikata za uporabu elektroničkog potpisa ne uključuje pružanje usluge certificiranja na otvorenom tržištu niti tržišnu komponentu stjecanja prihoda od same usluge čime se ne dovodi u pitanje odobrenje za pružanje pojedinih usluga iz odobrenja za rad kreditne institucije.</p>
Odgovor	Budući da bi se predmetna usluga pružala samo zaposlenicima u kreditnoj instituciji odnosno društvima članicama grupe te kreditne institucije, slažemo se da iste nemaju karakter obavljanja djelatnosti koja se pruža trajno, obrtimice i s ciljem ostvarivanja profita te stoga predmetnu uslugu kreditna institucija smije na opisani način pružati bez posebnog odobrenja za pružanje financijskih usluga iz Zakona o kreditnim institucijama.
Područje:	Članak 145.a
Tema:	Iskorištenje diskrecijskog prava nadležnog tijela za izuzećem iz LE ograničenja izloženosti temeljem članka 400. stavka 2. točke c) Uredbe (EU) br. 575/2013 u kontekstu primjene članka 145.a Zakona o kreditnim institucijama
Broj pitanja:	500/2021-704/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024.
Pitanje:	Predlaže se da HNB kao nadležno tijelo donese diskrecijsku odluku kojom bi se kreditnim institucijama omogućilo izuzeće od ograničenja velikih izloženosti po

	članku 400. stavka 2. točka c) i članku 493. stavak 3 točka c) Uredbe (EU) 575/2013 za tzv. unutargrupna ulaganja (odnosno za izloženosti, sudjelujuće udjele i druge vrste ulaganja prema matičnom društvu, ostalim društvima kćerima tog matičnog društva ili vlastitim društvima kćerima, uz zadovoljenje uvjeta istovjetnog regulatornog standarda za društva obuhvaćena konsolidacijom). Takav se prijedlog obrazlaže postroženim apsolutnim limitom za velike izloženosti prema institucijama zadanim člankom 2. Odluke o velikim izloženostima kreditnih institucija, potom rasprostranjenom praksom iskorištenja diskrecija omogućenih navedenim člancima Uredbe u državama članicama i u konačnici potrebom za izjednačavanjem pozicija institucija u RH u odnosu na institucije u drugim državama članicama EU.
Odgovor:	Po pitanju korištenja diskrecijskih prava na izuzeća od ograničenja velikih izloženosti Republika Hrvatska je, sukladno odredbama članka 493. stavka 3. Uredbe (EU) br. 575/2013, iskoristila diskreciju kao država članica i u prijelaznom razdoblju, do 31. prosinca 2028., kako je dozvoljeno Uredbom (EU) br. 575/2013 ograničila predmetna unutargrupna ulaganja na 25% osnovnoga kapitala kreditne institucije kako je propisano člankom 145.a Zakona o kreditnim institucijama. Prema uvodnim odredbama članka 493. stavka 3. Uredbe (EU) br. 575/2013 diskrecija države članice derogira diskreciju nadležnog tijela. U tim okolnostima HNB, kao nadležno tijelo, ne može podzakonskim aktom promijeniti diskreciju koju je Republika Hrvatska iskoristila zakonskim odredbama kao država članica. Uzevši u obzir navedeno, bez obzira na diskrecijsko pravo omogućeno člankom 400. stavkom 2. točkom c) Uredbe (EU) br. 575/2013, HNB kao nadležno tijelo, ne može istodobno propisati drugačije određenje za istu diskreciju. Ukoliko bi takva diskrecija HNB-a i postojala, ona bi se mogla primijeniti tek istekom prijelaznog razdoblja važenja diskrecijskog prava države članice definiranog člankom 145.a Zakona, a koje je u ovom slučaju 31. prosinca 2028. Takva diskrecija HNB-a kao nadležnog tijela mogla bi se primjenjivati samo na kreditne institucije koje HNB izravno nadzire, budući da se na značajne nadzirane subjekte i grupe primjenjuju diskrecijska prava definirana Uredbom Europske središnje banke (EU) 2016/445 (ESB/2016/4) kako je to definirano člankom 1. Vezano uz visinu apsolutnog limita za velike izloženosti prema institucijama člankom 8. spomenute ECB-ove uredbe propisano je kako, neovisno o nacionalnom postupanju prije stupanja na snagu te ECB uredbe, ograničenje velikih izloženosti u smislu članka 395. stavka 1. Uredbe br. (EU) 575/2013 ne smije biti niže od 150 milijuna eura.
Tema:	Tumačenje primjene članka 145.a Zakona o kreditnim institucijama – primjena izuzeća po članku 493.(3)(c) CRR-a
Broj pitanja:	500/2023-284/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024.
Pitanje:	Postavlja se pitanje tumačenja načina primjene članka 145.a Zakona o kreditnim institucijama i povezanih obveza KI.

	<p>Banka razumijeva kako su moguća dva tumačenja članka 145.a Zakona o kreditnim institucijama:</p> <p>a) HNB u suštini ne dozvoljava izuzeća izloženosti navedenih u članku 493. stavak 3. točki (c) Uredbe (EU) br. 575/2013, obzirom da ukupna izloženost prema trećoj strani (uključujući izloženosti koje bi mogle biti izuzete) ne smije prelaziti 25% osnovnog kapitala kreditne institucije; ili</p> <p>b) kreditna institucija može isključiti izloženosti navedene u članku 493. stavak 3 točki (c) Uredbe (EU) br. 575/2013, ali u ukupnom iznosu koji nije veći od 25% osnovnog kapitala kreditne institucije</p> <p>a potom, u ovisnosti o ispravnosti toga tumačenja postavljaju se dva pitanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • u slučaju a) imaju li kreditne institucije ikakvu opciju tražiti dodatna izuzeća za primjenu tog članka, odnosno • u slučaju b) mora li kreditna institucija za primjenu tražiti prethodna odobrenja HNB-a. <p>Predlaže se odgovor kako u prijelaznom razdoblju, kreditna institucija može isključiti izloženosti navedene u članku 493. stavku 3. točki (c) Uredbe (EU) br. 575/2013, ali u ukupnom iznosu koji nije veći od 25% osnovnog kapitala kreditne institucije. Zaključuje se potom kako za primjenu navedenog nije potrebno zatražiti prethodno odobrenje HNB-a.</p>
Odgovor:	<p>Odredbe članka 145.a Zakona o kreditnim institucijama predstavljaju iskorištenje prijelazne diskrecije države članice za velike izloženosti kako je to omogućeno odredbama članka 493. stavka 3. Uredbe (EU) br. 575/2013. Prema tome, Republika Hrvatska je, kao država članica, iskoristila diskreciju pod točkom (c) toga članka/stavka na način da sve tzv. unutargrupne izloženosti podliježu ograničenju velikih izloženosti i posljedično ne smiju, prema odredbama članka 395. stavka 1. te uredbe, prelaziti 25% osnovnog kapitala kreditne institucije. Kako je to propisano člankom 493. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 575/3013, ta diskrecija privremenog je karaktera i u primjeni je do stupanja na snagu pravnog akta nakon preispitivanja u skladu s člankom 507. te uredbe, ali najkasnije do 31. prosinca 2028.</p> <p>Prema tome, niti jedno od predloženih razumijevanja ne tumači odredbe članka 145.a stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama na ispravan način, a nismo se u mogućnosti niti složiti s predloženim odgovorom jer se radi o diskreciji države članice. Ipak, navodimo suština opcije a) je ispravna jer u Republici Hrvatskoj temeljem zakonskih odredbi u izračunu velikih izloženosti nije omogućeno tzv. unutargrupne izloženosti navedene u članku 493. stavku 3. točki (c) Uredbe (EU) br. 575/2013 izuzeti od primjene članka 395. stavka 1. te uredbe već one podliježu tome ograničenju.</p> <p>Člankom 145.a Zakona o kreditnim institucijama nisu propisane iznimke temeljem kojih bi kreditna institucija mogla "tražiti dodatna izuzeća" od njegove primjene. Isto</p>

	tako nije propisan postupak ishodenja "prethodnih odobrenja Hrvatske narodne banke".
Područje:	Članak 146. stavak 2. točka 1.
Tema:	Grupa povezanih osoba za potrebe osoba u posebnom odnosu
Broj pitanja:	1938
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	Je li pri utvrđivanju grupe povezanih osoba s osobom iz članka 146. stavka 1. točaka 1. do 9. ZOKI-ja potrebno primjenjivati oba kriterija povezanosti, kontrolu i gospodarsku i financijsku međupovezanost, ili je dovoljno povezanost utvrđivati samo na temelju kriterija kontrole?
Odgovor:	Iz odredbi članka 146. stavka 1. točaka od 1. do 9. ZOKI-ja kojima je povezanost definirana na jednak način kao i za potrebe utvrđivanja velikih te najvećih dopuštenih izloženosti iz dijela četvrtog Uredbe (EU) br. 575/2013 proizlazi da je pri utvrđivanju grupe povezanih osoba potrebno primjenjivati oba propisana kriterija iz članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013. <i>Ovo pitanje i odgovor izmijenjeni su i dopunjeni zbog stupanja na snagu Zakona o izmjena i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, Narodne novine 151/2022.</i>
Područje:	Članak 146.
Tema:	Obuhvat osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom
Broj pitanja:	1943
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	Koja definicija osoba u posebnom odnosu se primjenjuje pri odobravanju plasmana? Da li se uzima striktno definicija iz ZOKI-ja (članak 146. i članak 3.) ili se treba primijeniti i stroža definicija iz članka 2. stavka 2. Odluke o procjeni primjerenosti predsjednika uprave, člana uprave, člana nadzornog odbora i nositelja ključne funkcije u kreditnoj instituciji ("Narodne novine" br. 14/2014.)?
Odgovor:	Osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom definirane su člankom 146. ZOKI-ja te se odredbe članka 146.a ZOKI-ja o sklapanju poslova i načinu odlučivanja o izloženostima prema osobama u posebnom odnosu odnose isključivo na osobe obuhvaćene člankom 146. ZOKI-ja, a ne člankom 2. stavkom 2. spomenute Odluke.

	<i>Ovaj odgovor je korigiran. U "Narodnim novinama" br. 20/2021 od 26. veljače 2021. objavljena je nova Odluka o procjeni primjerenosti predsjednika uprave, člana uprave, člana nadzornog odbora i nositelja ključne funkcije u kreditnoj instituciji, kojom je u članku 3. stavku 1. pojašnjeno kako pojam "član uže obitelji" ima značenje kako je uređeno Zakonom o kreditnim institucijama čime su otklonjene razlike u obuhvatu među navedenim aktima.</i>
Područje:	Članak 146. stavak 1. točka 3.
Tema:	Ugovor o radu s posebnim kriterijima za nagradu za rad
Broj pitanja:	1945
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Kreditne institucije izvještavaju u PO slogu o osobama koje s kreditnom institucijom imaju ugovor o radu uz posebne uvjete, tj. o osobama u posebnom odnosu s institucijom. Također je člankom 146. stavkom 1. točkom 3. ZOKI-ja propisano da se osobom u posebnom odnosu s kreditnom institucijom smatra osoba koja s kreditnom institucijom ima ugovor o radu čije odredbe impliciraju značajan utjecaj tih osoba na poslovanje kreditne institucije, odnosno koji sadrži odredbe kojima se određuje nagrada za rad tih osoba po posebnim kriterijima koji se razlikuju od kriterija za osobe koje imaju sklopljene standardne ugovore o radu, pod uvjetom da nije riječ o nekoj od osoba iz točke 1. ili točke 2. ovoga stavka (modalitet P4). Kako se u istom članku spominju posebne odredbe u ugovoru o radu postavlja se pitanje je li kreditna institucija dužna u PO slogu pod modalitetom P4 izvještavati o osobama koje nemaju posebne odredbe u ugovoru o radu, ali su sukladno Odluci o primicima radnika ("Narodne novine" br. 73/2014) i provedenoj analizi rizika u instituciji procijenjene kao osobe čije profesionalne aktivnosti imaju materijalno značajan utjecaj na profil rizičnosti kreditne institucije i na njih se kao takve moraju primjenjivati specifični zahtjevi iz spomenute Odluke.
Odgovor:	U skladu s člankom 15. stavkom 2. Zakona o radu ("Narodne novine" br. 93/2014) ugovor o radu ne mora nužno sadržavati podatke o osnovnoj plaći, dodacima na plaću te razdobljima isplate primanja na koja radnik ima pravo, već se umjesto toga u ugovoru o radu može uputiti na odgovarajući zakon, drugi propis, kolektivni ugovor ili pravilnik o radu koji uređuje ta pitanja. Iz toga proizlazi da ugovor o radu ne mora sadržavati posebne odredbe kojima se određuje plaća i nagrada za rad, odnosno primici radnika, već se pozivanjem u ugovoru na primjenu politike primitaka kreditne institucije (koja treba biti usklađena s Odlukom o primicima radnika) osigurava primjena različitih kriterija za primitke radnika na različite skupine radnika kreditne institucije. Drugim riječima, s obzirom da je člankom 7. stavkom 2. Odluke o primicima radnika propisano da se na određenu skupinu radnika primjenjuju specifični zahtjevi za primitke koji se ne odnose na sve radnike kreditne institucije učinjena je distinkcija

	između radnika čija se nagrada za rad određuje po posebnim kriterijima i ostalih radnika kreditne institucije. Stoga se radnici čije profesionalne aktivnosti imaju značajan utjecaj na profil rizičnosti kreditne institucije iz članka 9. Odluke o primicima smatraju osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom u skladu s člankom 146. stavkom 1. točkom 3. ZOKI-ja te o njima kreditna institucija treba izvještavati u PO slogu pod modalitetom P4.
Područje:	Članak 146.
Tema:	Utvrđivanje osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom
Broj pitanja:	2012
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Je li pri utvrđivanju osoba u skladu s člankom 146. stavkom 1. točkom 7. ZOKI-ja, odnosno članova uprave, nadzornog odbora i prokurista društva koje je, izravno ili neizravno, matično društvo kreditne institucije ili koje je društvo kći kreditne institucije, dovoljno identificirati samo relevantne osobe izravnog matičnog društva (društvo A) kreditne institucije. Opravdanost takvog stajališta ogleda se i u tome što su članovi nadzornog odbora neizravnog matičnog društva (društvo B) u pravilu istovremeno i članovi uprave društva A. Nadalje, navodite da vam je u slučaju drukčijeg tumačenja odredbi ZOKI-ja teško i pretpostaviti broj osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom čemu doprinosi i činjenica da unutar samog društva A postoji više od 80 prokurista, punomoćnika društva A čija je funkcija potpuno operativne prirode usmjerena na olakšanje u potpisivanju poslovne dokumentacije i pri čemu oni ne utječu na poslovnu politiku kreditne institucije. Smatrate da bi uz sve njih gramatičkim tumačenjem članka 146. stavka 1. točke 7. ZOKI-ja, tom popisu trebali pribrojati i njihove članove obitelji, sportske klubove u kojima su počasni članovi, a što je u austrijskoj kulturi promicanja sporta uobičajeno, itd., čime bi taj popis osoba u posebnom odnosu postao "nesavladiv".
Odgovor:	<p>Prvo, pri određivanju osoba iz članka 146. stavka 1. točke 7. ZOKI-ja koji se odnosi na članove uprave, članove nadzornog odbora i prokuriste društva koja su izravno ili neizravno matično društvo kreditne institucije ili koje je društvo kći kreditne institucije, smatramo da nema pravne osnove uključiti samo relevantne osobe društva A, a ne i relevantne osobe drugih neizravnih matičnih društava (društvo B). Naše je mišljenje da članovi uprave, nadzornog odbora i prokuristi izravnog i neizravnog matičnog društva (ili više njih) imaju ili mogu imati utjecaj na donošenje odluka kreditne institucije te stoga razgranata i složena struktura grupe ne može biti razlog zbog kojeg bi se takve osobe izostavilo iz osoba u posebnom odnosu. Osim toga, ne postoji pravno uporište za iznimku koju predlažete.</p> <p>Drugo, u vezi prijedloga da se u slučaju društva A kao izravnog matičnog društva iz osoba u posebnom odnosu isključe prokuristi jer je njihova funkcija potpuno operativne prirode na razini punomoćnika. Intencija ZOKI-ja bila je u osobe u posebnom odnosu uključiti prokuriste čije su ovlasti određene u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima, odnosno u skladu s propisima drugih država koji ovlasti takvih osoba definiraju na ekvivalentan način. Ako ovlasti prokuriste društva A u skladu s relevantnim austrijskim propisom znatno odstupaju od odredbi Zakona o trgovačkim društvima na način da smanjuju ovlasti prokuriste, takvu osobu nije</p>

	<p>potrebno smatrati osobom u posebnom odnosu u skladu s člankom 146. stavkom 1. točkom 7. ZOKI-ja.</p> <p>Treće, skrećemo pozornost na činjenicu da je u upitu ispravno konstatirano da prokuristima treba pridodati članove njihove uže obitelji u skladu s člankom 146. stavkom 2. točkom 2. ZOKI-ja. Međutim, s prokuristima se povezuju i sportski klubovi u kojima su oni počasni članovi samo ako bi se pri utvrđivanju grupe povezanih osoba s prokuristom utvrdila povezanost s nekim sportskim klubom na osnovi kriterija propisanih člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013.</p>
Područje:	Članak 146.
Tema:	Utvrđivanje osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom
Broj pitanja:	2033
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	<p>Osoba A je član nadzornog odbora i usko je povezana (više od 20% udjela) s pravnom osobom B. Osoba C je dijete osobe A koje ima punu poslovnu sposobnost. Osoba C je u bračnom odnosu s osobom D koja ima tvrtku E i obrt F koje ni na koji način nisu povezane s osobom A i pravnom osobom B. Da li sve te osobe A, B, C, D, E i F spadaju u istu grupu povezanih osoba? Koje osobe spadaju u osobe u posebnom odnosu s Bankom (osoba A, B i C) ili osobe A, B, C, D, E i F)? Da li Banka treba napraviti dvije grupe povezanih osoba jedna grupa (A, B i C) i druga grupa (C, D i F)?</p>
Odgovor:	<p>Iz upita nije sasvim jasno odnosi li se pitanje na utvrđivanje osobe u posebnom u odnosu s kreditnom institucijom u skladu s člankom 146. ZOKI-ja ili kreditnu instituciju zanima općenito utvrđivanje grupe povezanih osoba u smislu članka 4. stavka 1. točke 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 Iz cjelokupnog konteksta upita zaključujemo da je primarni interes u vezi utvrđivanja osobe u posebnom odnosu te u tom smislu dajemo naše mišljenje.</p> <p>Nadalje, potrebno je istaknuti kako iz navedenog opisa nije moguće nedvosmisleno utvrditi ispravan zakonski tretman pojedinih osoba koje se navode u upitu stoga odgovor dajemo ovisno o mogućim pretpostavkama.</p> <p>Pretpostavka 1: Između osobe A i pravne osobe B ne postoji odnos kontrole ni gospodarske i financijske međupovezanosti kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 te ih se stoga ne povezuje u grupu povezanih osoba.</p> <p>Osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom pod pretpostavkom 1 su sljedeće:</p> <p>a) osoba A u skladu s člankom 146. stavkom 1. točkom 2. ZOKI-ja i osoba C budući da je dijete osobe A te je ispunjen uvjet iz članka 146. stavka 2. točke 2. ZOKI-ja. Ovdje ih navodimo zajedno jer time želimo naglasiti da je kreditna institucija pri utvrđivanju prelazi li izloženost iznos od 7.000 eura iz članka 146.a. stavka 2. ZOKI-</p>

	<p>ja u taj iznos dužna uključiti zbroj izloženosti prema osobi A i prema osobi C u skladu s člankom 146. stavkom 2. ZOKI-ja.</p> <p>b) osoba B u skladu s člankom 146. stavkom 1. točkom 4. ZOKI-ja. Budući da iz vašeg opisa proizlazi da osoba B nije povezana s ostalim osobama tada ona sama čini jednu osobu u posebnom odnosu s kreditnom institucijom te se iznos iz članka 146.a stavak 2. primjenjuje na izloženost samo prema osobi B.</p> <p>Pretpostavka 2: Između osobe A i pravne osobe B postoji odnos kontrole ili gospodarske i financijske međupovezanosti kako je uređeno člankom 4. stavkom 1. točkom 39. Uredbe (EU) br. 575/2013 te ih se stoga povezuje u jednu grupu povezanih osoba.</p> <p>Osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom pod pretpostavkom 2 su osobe A, B i C. Naime, osobe A i B su obje osnovne osobe u posebnom odnosu navedene u članku 146. stavku 1. točkama 2. i 4. ZOKI-ja. Nadalje, osoba C također čini osobu u posebnom odnosu na osnovi članka 146. stavka 2. točke 2. ZOKI-ja. Uzimajući u obzir upravo odredbe stavka 2. tog članka pri utvrđivanju prelazi li izloženost iznos od 7.000 eura iz članka 146.a. stavka 2. ZOKI-ja u taj iznos potrebno je uključiti zbroj izloženosti prema osobama A, B i C.</p> <p>Ostale osobe (D, E i F) ni u jednoj varijanti nije potrebno smatrati osobama u posebnom odnosu niti je njihovu izloženost potrebno pribrajati izloženostima prema osobi A ili osobi B za potrebe članka 146.a stavka 2. ZOKI-ja jer prema dostavljenom opisu ne ispunjavaju uvjete iz članka 146. ZOKI-ja.</p> <p>Na kraju možemo rezimirati da je pri utvrđivanju osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom polazna osnova svaka od osoba navedena u članku 146. stavku 1. točkama 1. do 10. ZOKI-ja. Nakon toga za svaku od osoba iz točaka 1. do 9. utvrđuje se grupa povezanih osoba, a dodatno se za fizičku osobu utvrđuju i članovi uže obitelji. Pritom naglašavamo da nije potrebno utvrđivati osobe povezane s članovima uže obitelji budući da se povezanost primjenjuje samo na osobe iz točaka 1. do 7. članka 146. stavka 1. ZOKI-ja. Konačno, pri utvrđivanju prelazi li izloženost iznos od 7.000 eura iz članka 146.a. stavka 2. ZOKI-ja potrebno je u taj iznos uključiti, odnosno zbrojiti izloženosti prema:</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednoj osobi iz članka 146. stavka 1. točaka 1. do 9. ZOKI-ja, – osobama koje su s tom osobom povezane na način da čine grupu povezanih osoba, kao i – članovima uže obitelji i pravnim osobama u kojoj taj član uže obitelji ima kvalificirani udio ili u kojoj može imati znatan utjecaj ili u kojoj je na poziciji višeg rukovodstva ili je član upravljačkog tijela, kad je riječ o fizičkoj osobi. <p>Ovaj odgovor izmijenjen je i dopunjen na način da uvažava Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, Narodne novine br. 151/2022.</p>
Područje:	Članak 146.a stavak 1.
Tema:	Pravni posao
Broj pitanja:	1939
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.

Pitanje:	Što se podrazumijeva pod pravnim poslom za koji je propisano da ga kreditna institucija s osobama u posebnom odnosu ne smije sklopiti pod uvjetima koji su povoljniji od uobičajenih uvjeta kreditne institucije?
Odgovor:	Pod pravnim poslom podrazumijevaju se bilo koji posao ili transakcija koju kreditna institucija sklapa s osobom u posebnom odnosu bez obzira na to rezultira li taj posao imovinom, obvezom, prihodom ili rashodom kreditne institucije.
Područje:	Članak 146.a stavak 2.
Tema:	Osnovica za utvrđivanje 7.000,00 eura
Broj pitanja:	1940
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. siječnja 2024.)
Pitanje:	Odnosi li se ograničenje od 7.000,00 eura iz članka 146.a stavka 2. ZOKI-ja na osobu u posebnom odnosu i s njom povezanom osobom ili se to ograničenje odnosi samo na jednu osobu bez njezine grupe povezanih osoba?
Odgovor:	Pod osobom u posebnom odnosu iz članka 146. ZOKI-ja smatra se osoba navedena u stavku 1. točkama 1. do 10. tog članka te svaka osoba koja je s njom povezana na način iz članka 3. točke 18. ZOKI-ja kao i član obitelji fizičkih osoba iz stavka 1. točaka 1. do 9. članka 146. ZOKI-ja te pravna osoba u kojoj taj član uže obitelji ima kvalificirani udio ili u kojoj može imati znatan utjecaj ili u kojoj je na poziciji višeg rukovodstva ili je član upravljačkog tijela. Stoga se i ograničenje od 7.000,00 eura odnosi na tako utvrđenu skupinu osoba, a ne na samo jednu osobu. <i>Ovo pitanje i odgovor su izmijenjeni i dopunjeni zbog stupanja na snagu Zakona o izmjena i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, "Narodne novine", broj 151/2022.</i>
Tema:	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora
Broj pitanja:	1941
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Što se podrazumijeva pod odredbom da izloženost prema osobi u posebnom odnosu može nastati ili se povećati samo uz jednoglasnu odluku svih članova uprave i prethodnu suglasnost nadzornog odbora? Misli li se pod tim da odluku moraju donijeti svi članovi uprave nazočni na sjednici uprave na kojoj se donosi ta odluka ili se misli na sve članove uprave te kreditne institucije? Što vrijedi za nadzorni odbor?

Odgovor:	Pod svim članovima uprave smatraju se svi članovi uprave te kreditne institucije, a ne samo oni koji su prisutni na sjednici uprave kad se donosi odluka o izloženosti prema osobi u posebnom odnosu. Isto vrijedi i za prethodnu suglasnost nadzornog odbora koju također donose svi članovi nadzornog odbora te kreditne institucije, a ne samo oni koji su nazočni na sjednici tog tijela. Sve navedeno vrijedi uvažavajući iznimku prema kojoj član uprave ili nadzornog odbora ne može glasovati o odobravanju izloženosti ako bi ona nastala prema njemu ili s njim povezanim osobama.
Tema:	Odluka uprave i suglasnost nadzornog odbora – prolongati i reprogrami
Broj pitanja:	1944
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	Da li se kod prolongata i reprograma plasmana osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom treba primjenjivati isto pravilo kod razine odlučivanja kao i kod prvobitnog odobravanja, a vezano uz članak 146.a ZOKI-ja?
Odgovor:	Odredbe članka 146.a stavka 1. ZOKI-ja primjenjuju se i u slučaju prolongiranja ili reprogramiranja već nastalih izloženosti prema osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom, što znači da treba voditi računa da se ti postupci ne odvijaju po uvjetima koji su povoljniji od uobičajenih uvjeta kreditne institucije. Jednako tako, u slučaju da se pri prolongiranju ili reprogramiranju postojećih izloženosti iznos izloženosti dodatno povećava te time nastaje ili se povećava izloženost koja prelazi 7.000,00 eura , potrebno je pridržavati se odredbi članka 146.a stavka 2. ZOKI-ja.
Odgovor:	Polazeći od odredbi članka 146. i 146.a stavka 2. ZOKI-ja kreditna institucija nije dužna za svaki pravni posao koji sklapa s matičnom kreditnom institucijom osigurati jednoglasnu odluku svih članova uprave i prethodnu suglasnost nadzornog odbora već samo za one pravne poslove kojima nastaje ili se povećava izloženost kreditne institucije prema matičnoj kreditnoj instituciji koja prelazi 7.000 eura . <i>Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, "Narodne novine", broj 151/2022. valutni izraz 50.000 kuna zamijenjen je sa 7.000 eura.</i>
Tema:	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – poslovi s matičnom kreditnom institucijom
Broj pitanja:	1946
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	Je li kreditna institucija dužna za svaki posao koji sklapa s matičnom bankom imati odluku uprave i prethodnu suglasnost nadzornog odbora?

Tema:	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – vrste poslova
Broj pitanja:	1947
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	Podliježe li svako povećanje stanja na žiro računu stambene štedionice u matičnoj kreditnoj instituciji iznad 50.000 kuna, svako sklapanje repo posla (koji je uvijek veći od 50.000 kn) ili sklapanje FX transakcije dobivanju odluke uprave i dobivanju prethodne suglasnosti nadzornog odbora. Smatrate da budući da se navedene transakcije sklapaju na dnevnoj bazi, ishodenje ovakvih suglasnosti bilo bi vrlo komplicirano i u nekim slučajevima gotovo neizvedivo (primjerice, oscilacije žiro računa).
Odgovor:	<p>S obzirom da odredbama članka 146.a stavka 2. ZOKI-ja nisu propisane iznimke u skladu s kojima se za određene izloženosti ne bi trebala pribaviti jednoglasna odluka svih članova uprave i prethodna suglasnost nadzornog odbora, smatramo da svaki nastanak ili povećanje izloženosti prema osobama u posebnom odnosu putem žiro računa, repo poslova ili na osnovi bilo kojih drugih transakcija podliježe spomenutim propisanim zahtjevima.</p> <p><i>Ovaj odgovor više nije na snazi. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, "Narodne novine" br. 15/2018. od 14. veljače 2018. izmijenjen je članak 146.a na način da je dodan stavak 3. koji glasi:</i></p> <p><i>"(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ako je vrsta poslovanja i nastanka određenih izloženosti takva da je riječ o transakciji koja nastaje na dnevnoj osnovi odnosno ako je riječ o izloženosti za koju bi pojedinačno prethodno ishodenje jednoglasne odluke svih članova uprave i prethodne suglasnosti nadzornog odbora značilo značajan zastoj u uobičajenom procesu rada kreditne institucije, uprava može jednoglasnom odlukom svih članova uprave i uz prethodnu suglasnost nadzornog odbora za više pravnih poslova dati okvirnu suglasnost koja ispunjava sljedeće uvjete:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) odnosi se na točno određenu osobu u posebnom odnosu s kreditnom institucijom iz članka 146. ovoga Zakona, a ne na sve takve osobe općenito i</i> <i>2) daje se na razdoblje od najviše šest mjeseci od donošenja okvirne suglasnosti,</i> <p><i>pri čemu član uprave ili nadzornog odbora ne može glasovati o odobravanju izloženosti ako bi ona nastala prema njemu ili s njim povezanim osobama."</i></p> <p><i>Dodatno Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, "Narodne novine", broj 151/2022. valutni izraz 50.000 kuna zamijenjen je sa 7.000 eura.</i></p>
Tema:	Odluka članova uprave i suglasnost nadzornog odbora – krovna suglasnost

Broj pitanja:	1948
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	Je li dopušteno jednom krovnom suglasnošću ili nekim limitom određenim od strane uprave i nadzornog odbora zadovoljiti propisani zahtjev o pribavljanju jednoglasne odluke uprave i prethodne suglasnosti nadzornog odbora?
Odgovor:	<p>Smatramo da se propisani uvjeti o jednoglasnoj odluci uprave i prethodnoj suglasnosti nadzornog odbora iz članka 146.a ZOKI-ja mogu ispuniti donošenjem krovne odluke/suglasnosti navedenih organa kreditne institucije (u nastavku: krovni dokument) kojom je obuhvaćeno sklapanje više pravnih poslova. Međutim, uzimajući u obzir intenciju odredbi članka 146.a ZOKI-ja smatramo da bi takav krovni dokument bio prihvatljiv samo:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. u slučajevima kada je priroda poslovanja i nastanka određenih izloženosti takva da se radi o transakcijama koje nastaju na dnevnoj osnovi, odnosno kada se radi o izloženostima za koje bi pojedinačno prethodno ishodenje jednoglasne odluke svih članova uprave i prethodne suglasnosti nadzornog odbora značilo značajan zastoje u uobičajenom procesu rada kreditne institucije; 2. ako bi se odnosio na točno određenu osobu u posebnom odnosu s kreditnom institucijom iz članka 146 ZOKI-ja, a ne na sve takve osobe općenito i 3. ako bi obuhvaćao pravne poslove kojima bi u razdoblju od najviše tri mjeseca od donošenja krovnog dokumenta nastala ili se povećala izloženost kreditne institucije prema točno određenoj osobi. <p>Kreditna institucija može dodatno krovnim dokumentom odrediti visinu izloženosti na koju se krovni dokument odnosi kao i na drugi način specificirati o kakvoj se vrsti poslovanja s osobom u posebnom odnosu radi u svakom konkretnom slučaju.</p> <p><i>Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, "Narodne novine" broj 15/2018. od 14. veljače 2018. izmijenjen je članak 146.a na način da je dodan stavak 3. koji glasi:</i></p> <p><i>"(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ako je vrsta poslovanja i nastanka određenih izloženosti takva da je riječ o transakciji koja nastaje na dnevnoj osnovi odnosno ako je riječ o izloženosti za koju bi pojedinačno prethodno ishodenje jednoglasne odluke svih članova uprave i prethodne suglasnosti nadzornog odbora značilo značajan zastoje u uobičajenom procesu rada kreditne institucije, uprava može jednoglasnom odlukom svih članova uprave i uz prethodnu suglasnost nadzornog odbora za više pravnih poslova dati okvirnu suglasnost koja ispunjava sljedeće uvjete:</i></p> <p><i>1) odnosi se na točno određenu osobu u posebnom odnosu s kreditnom institucijom iz članka 146. ovoga Zakona, a ne na sve takve osobe općenito i</i></p>

	<i>2) daje se na razdoblje od najviše šest mjeseci od donošenja okvirne suglasnosti, pri čemu član uprave ili nadzornog odbora ne može glasovati o odobravanju izloženosti ako bi ona nastala prema njemu ili s njim povezanim osobama."</i>
Tema:	Primjena članka 146a. Zakona o kreditnim institucijama
Broj pitanja:	500/2023-519/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024.
Pitanje:	Traži se pojašnjenje obuhvata primjene članka 146.a Zakona, konkretno obveze angažmana NO nadređene kreditne institucije u slučaju sklapanja pravnih poslova članica grupe kreditne institucije s osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom. U obrazloženju pitanja navodi se kako se odredbe članka 147. stavka 2. Zakona, prema kojoj se nadzornom odboru kreditne institucije radi ishoda njegove suglasnosti prezentiraju ne samo poslovi same kreditne institucije, nego i pravni poslovi drugih pravnih osoba, njoj podređenih, smatraju iznimkom jasno uređenom u kontekstu propisa o velikim izloženostima. Navodi se stoga razumijevanje kako poslove s osobama koje su u posebnom odnosu s kreditnom institucijom njoj podređene pravne osobe, članice njene grupe, a kako je navedeno u članku 146.a Zakona, sklapaju na osnovi poslovnih odluka vlastitih organa društva, u skladu s vlastitim korporativnim pravilima i da odnosne poslove ne prezentiraju nadzornom odboru nadređene kreditne institucije radi pribavljanja suglasnosti.
Odgovor:	Odredbama članka 146. Zakona obveza utvrđivanja osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom propisana je na razini kreditne institucije, dok se člancima 146.a i 146.b Zakona propisuju detalji postupanja u poslovanju kreditne institucije s tako utvrđenim osobama. Prema tome, ispravan je zaključak kako odredbama članka 146.a Zakona nije uređena ovlast, odnosno obveza angažmana nadzornog odbora nadređene kreditne institucije u slučaju sklapanja pravnih poslova članica grupe kreditne institucije s osobama koje su u posebnom odnosu s kreditnom institucijom.
Područje:	Članak 146.a stavak 2.
Tema:	Način donošenja odluke uprave i prethodne suglasnosti nadzornog odbora za osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom
Broj pitanja:	500/2024-322/1
Datum objave odgovora:	10. listopada 2024.
Pitanje:	Imajući u vidu tumačenje HNB-a od 25. kolovoza 2015. da u odlučivanju moraju sudjelovati svi članovi uprave, a ne samo oni koji su prisutni na sjednici na kojoj se odlučuje, te da ista analogija vrijedi i za prethodnu suglasnost nadzornog odbora

	<p>kreditne institucije, a u kontekstu članka 267. stavka 2 Zakona o trgovačkim društvima postavlja se pitanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – je li za realizaciju navedenog pravnog posla potrebna jednoglasna odluka svih članova uprave kreditne institucije te – moraju li svi članovi nadzornog odbora dati svoju prethodnu suglasnost ili se takva odluka donosi običnom većinom glasova članova nadzornog odbora.
Odgovor:	<p>U skladu s odgovorom Hrvatske narodne banke od 25. kolovoza 2015. br. 1941 koji je ranije objavljen te na temelju odredbi članka 146.a stavka 2. proizlazi da se svaki pojedinačni pravni posao koji kreditna institucija sklapa s osobom iz članka 146. toga Zakona kojom će nastati ili će se povećati ukupna izloženost kreditne institucije koja prelazi 7.000,00 eura može sklopiti samo uz jednoglasnu odluku svih članova uprave i prethodnu suglasnost svih članova nadzornog odbora neovisno o tome jesu li članovi uprave ili nadzornog odbora prisutni ili ne. Odgovorom br. 1941. pojašnjeno je da se pojam "svih" uvijek treba razumijevati u svojoj cjelovitosti, a ne u zavisnosti od (ne)prisutnosti članova uprave ili nadzornog odbora pojedinim sjednicama uvažavajući, kako ste naveli, propisane iznimke od glasovanja.</p>
Područje:	Članak 146.a stavak 3.
Tema:	Tumačenje članka 146.a Zakona - primjena skupne odluke uprave i krovne suglasnosti nadzornog odbora za osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom
Broj pitanja:	500/2023-231/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024.
Pitanje:	<p>Postavlja se pitanje mogu li se jednoglasnom skupnom (jednom) odlukom uprave uz prethodnu krovnu suglasnost nadzornog odbora odobriti pojedinačni limiti za korištenje poslovnih kartica osobama u posebnom odnosu s Bankom, temeljem koje bi se u trajanju od jedne godine od donošenja odluke, zaključivali pojedinačni ugovori s klijentima s rokom važenja limita od četiri godine. Pojašnjava se osnova utvrđivanja posebnog odnosa. Postavlja se dodatno pitanje primjene članka 147. Zakona i ishodenja prethodne suglasnosti nadzornog odbora za situacije kada takve izloženosti rezultiraju velikom izloženošću ili se povećavaju za svakih daljnjih 5% osnovnog kapitala kreditne institucije.</p> <p>U cilju konkurentnosti, zadovoljstva klijenata, pravovremenog reagiranja te ubrzavanja procesa predlaže se skupno odobrenje pojedinačnih limita po klijentima s kojima banka ima uspostavljen poslovni odnos.</p>
Odgovor:	<p>Odredbama članka 146.a stavka 3. Zakona okvirna suglasnost za osobe u posebnom odnosu s kreditnom institucijom propisana je kao iznimka i to za one transakcije koje nastaju na dnevnoj osnovi, odnosno one izloženosti za koje bi redovna procedura ishodenja pojedinačnih odluka svih članova uprave i prethodne suglasnosti nadzornog odbora značila značajan zastoj u uobičajenom procesu rada. Nadalje, Zakon</p>

	<p>propisuje kako takva iznimka mora zadovoljiti oba uvjeta navedena u točkama 1) i 2) toga stavka kojima se zahtijeva da se takve okvirne suglasnosti odnose na točno određenu osobu, a ne na sve takve osobe općenito i da se daju na razdoblje od najviše šest mjeseci. Iz upita se može pretpostaviti kako bi uvjet pojedinačno utvrđenih limita bio zadovoljen, ali ne i vremensko razdoblje važenja jer je upitom predložen rok važenja okvirne odluke uprave od jedne godine. Pri tome, rok važenja limita od četiri godine po pojedinačno zaključenim ugovorima nije relevantan za ovu svrhu.</p> <p>Odredbama članka 147. Zakona nisu propisane iznimke, pa je prethodnu suglasnost nadzornog odbora potrebno ishoditi za zaključivanje pojedinačnog pravnog posla na temelju kojeg bi ukupna izloženost kreditne institucije ili članica grupe kreditnih institucija u RH mogla rezultirati velikom izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba, ili postati jednaka ili prijeći svakih daljnjih 5% osnovnog kapitala kreditne institucije ili članica grupe. Iako uvjet pojedinačnog pravnog posla mora biti zadovoljen, skrećemo pažnju na ranije dani odgovor HNB-a broj 500/2021-44/1 od 23. veljače 2021.</p>
Područje:	Članak 146.a stavak 1.
Tema:	Tumačenje članka 146.a stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama – uvjeti povoljniji od tržišnih
Broj pitanja:	500/2021-549/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024.
Pitanje:	Postavlja se pitanje udovoljava li ponuda kreditnih uvjeta na redovitom javnom natječaju koje inicira klijent odredbe <i>uvjeta koji nisu povoljniji od uobičajenih uvjeta kreditne institucije</i> u kontekstu članka 146.a stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama za potrebe refinanciranja postojećih kredita i ugovaranja novih kredita kada je taj klijent osoba u posebnom odnosu s kreditnom institucijom sukladno članku 146. Zakona o kreditnim institucijama? Od kreditnih uvjeta dodatno se pojašnjavaju uvjeti za ponuđene kamatne stope.
Odgovor:	<p>Navedenim zakonskim odredbama nisu propisani "<i>uvjeti prihvatljivi Zakonu</i>", koji se navode upitom, niti su pobliže određeni "<i>uvjeti povoljniji od uobičajenih uvjeta kreditne institucije</i>" zadani člankom 146.a stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama. U tom smislu opravdano je javne natječaje smatrati tržišnim uvjetima zbog kontinuiteta njihova provođenja i sveobuhvatnosti. Isto tako opravdano je kamatne stope smatrati jednim od uvjeta pri razmatranju "<i>uvjeta povoljnijih od uobičajenih uvjeta kreditne institucije</i>" u kontekstu članka 146.a stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama.</p> <p>Za potporu tome kao dobru praksu navodimo odredbe EBA Smjernica za odobravanje i praćenje kredita (poglavlje 6. točka 199.) prema kojima bi određivanje cijena kredita trebalo biti povezano s okvirima sklonosti preuzimanju rizika i</p>

	<p>strategijom institucije ali i s karakteristikama kreditnog proizvoda te bi trebalo uzeti u obzir konkurenciju i prevladavajuće tržišne uvjete. Institucije bi također trebale definirati svoj pristup određivanju cijena prema vrsti dužnika i kreditnoj kvaliteti te rizičnosti dužnika (u slučaju pojedinačnog određivanja cijena) kada je to prikladno. Takav okvir za određivanje cijena trebao bi biti dobro dokumentiran i podržan odgovarajućim upravljačkim strukturama, a institucije bi trebale razmotriti razlikovanje svojih okvira za utvrđivanje cijena, ovisno o vrstama kredita i dužnika. Za srednja i velika poduzeća određivanje cijena trebalo bi više temeljiti na specifičnosti vrste transakcije i kredita. Pri tome treba voditi računa da se pri određivanju cijena kredita odraze svi relevantni troškovi, te osigurati proces praćenja i preispitivanja primjerenosti cjelokupnog određivanja cijena iz perspektive poslovanja i rizika.</p>
Područje:	Članci 146. do 146.b
Tema:	Definicija izloženosti
Broj pitanja:	1942
Datum objave odgovora:	25. kolovoza 2015.
Pitanje:	<p>Smatra li se pod izloženošću za potrebe pribavljanja odluke uprave i suglasnosti nadzornog odbora izloženost bez primjene tehnika kreditne zaštite (konkretno u slučaju lombardnih kredita u potpunosti osiguranih depozitom) ili se gleda razlika između ukupne aktivne i pasivne izloženosti?</p>
Odgovor:	<p>Izloženost za potrebe članka 146. do 146.b ZOKI-ja propisana je člankom 145. ZOKI-ja, odnosno člankom 389. Uredbe (EU) br. 575/2013. Drugim riječima, izloženost je bilo koja imovina ili izvanbilančna stavka iz dijela trećeg, glave II., poglavlja 2. Uredbe (EU) br. 575/2013, bez primjene pondera rizika ili stupnjeva rizika.</p> <p>Pritom skrećemo pažnju na činjenicu da unatoč tome što se za potrebe članaka 146. do 146.b ZOKI-ja i za potrebe velikih izloženosti iz dijela četvrtog Uredbe (EU) br. 575/2013 koristi ista definicija izloženosti, način utvrđivanja izloženosti za potrebe izloženosti prema osobama u posebnom odnosu s kreditnom institucijom nije identičan načinu utvrđivanja vrijednosti izloženosti za potrebe velikih izloženosti koji je detaljnije uređen člankom 390. Uredbe (EU) br. 575/2013.</p> <p>Konkretno, to znači da se za utvrđivanje izloženosti za potrebe članaka 146. do 146.b ZOKI-ja ne primjenjuju metode i principi iz članka 390. Uredbe (EU) br. 575/2013 koji su propisani za određene stavke odnosno financijske instrumente. Primjerice, izloženost po osnovi izvedenih financijskih instrumenata utvrđuje se po knjigovodstvenoj vrijednosti, a ne primjenom metoda iz dijela trećeg, glave II., poglavlja 6. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako je propisano člankom 390. stavkom 1. te Uredbe. Jednako tako, u izloženost se uključuju stavke iz članka 390. stavka 6.</p>

	<p>Uredbe(EU) br. 575/2013 koje se za potrebe velikih izloženost ne smatraju izloženošću.</p> <p>Iz prethodno navedenog jasno proizlazi da se izloženost za potrebe članka 146. do 146.b ZOKI-ja utvrđuje bez primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika iz dijela trećeg, glave II, poglavlja četvrtog Uredbe (EU) br. 575/2013 kao i bez primjene izuzeća iz članka 400. iste Uredbe.</p>
Područje:	Članak 147.
Tema:	Tumačenje članka 147. Zakona o kreditnim institucijama – suglasnost Nadzornog odbora za velike izloženosti
Broj pitanja:	500/2021-44/1
Datum objave odgovora:	23. veljače 2021. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	<p>Postavlja se pitanje je li postupanje korištenjem limita i odobrenjem transakcija iz limita za koje odobrenje je pribavljena prethodna suglasnost od strane Nadzornog odbora adekvatno tumačenju odredbi čl. 147. Zakona o kreditnim institucijama ili je potrebno još za pojedinačni posao/ugovor kojim će biti prekoračena izloženost u visini 10% jamstvenog kapitala dodatno tražiti pojedinačnu odluku Nadzornog odbora?</p> <p>Ako je nužna zasebna odluka Nadzornog odbora za taj granični ugovor s kojim se prelazi 10 % jamstvenog kapitala, je li za svaki sljedeći posao koji kreditna institucija sklapa nužna odluka Nadzornog odbora?</p> <p>Prikupljanje takve dodatne suglasnosti za jedan pojedinačni pravni posao kojim će se preći 10% jamstvenog kapitala nije praktično jer kreditne institucije upravljaju rizicima izloženosti upravo kroz limite, a ne na bazi pojedinačnih transakcija. Takvi, ex ante definirani maksimalni limiti izloženosti kreditnom riziku prema pojedinoj Grupi, određuju pri tome i strukturu limita po vrstama proizvoda i transakcija koje će iz njega odobravati. Za velike izloženosti takvi limiti odobravaju se na razini Nadzornog odbora, te je nakon odobrenja limita Uprava banke ovlaštena sklapati pojedinačne pravne poslove iz limita za koju je prethodnu suglasnost dao i Nadzorni odbor.</p>
Odgovor:	<p>Prema odredbama članka 392. Uredbe (EU) br. 575/2013 velikom izloženošću smatra svaka vrijednost izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih koja je jednaka ili prelazi 10% njezinog priznatog osnovnog kapitala, te kako ona sukladno odredbama članka 394. nakon primjene tehnika smanjenja kreditnog rizika ne smije prelaziti 25% njezinog priznatog osnovnog kapitala, izuzev ako je ta osoba institucija ili ako grupa povezanih osoba uključuje jednu ili više institucija kada izloženost ne smije prelaziti 25% priznatog osnovnog kapitala institucije ili 150 milijuna eura, ovisno o tome koji je iznos veći. Nadalje, od 28. lipnja 2021. godine, odnosno stupanjem na snagu Uredbe (EU) 2019/876 o izmjenama Uredbe (EU) br. 575/2013, pooštren je limit za velike izloženosti te se umjesto priznatoga kapitala sve vrijednosti stavljaju u odnos spram osnovnoga kapitala.</p>

	<p>Odredbe članka 147. stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama zahtijevaju prethodnu suglasnost nadzornog odbora kreditne institucije za zaključivanje pojedinačnog pravnog posla na temelju kojeg bi ukupna izloženost kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba mogla rezultirati velikom izloženosti.</p> <p>Navedeno podrazumijeva da se prethodna suglasnost nadzornog odbora treba ishoditi za svaki pravni posao koji bi rezultirao vrijednosti izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih koja je jednaka ili prelazi 10% njezinoga priznatog osnovnog kapitala. Odnosno, to bi bio onaj "granični" pravni posao za koji vrijednost izloženosti kreditne institucije prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba doseže ili prelazi 10% njezinoga priznatog osnovnog kapitala. Ukoliko je takva prethodna suglasnost pribavljena, kreditna institucija nije u obvezi za svaki sljedeći posao koji sklupa imati prethodnu suglasnost nadzornog odbora, već samo za one pravne poslove za koje se vrijednost izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba povećava za svakih daljnjih 5% njezina priznatog osnovnog kapitala, konkretno doseže ili prelazi 15%, doseže ili prelazi 20% i na kraju doseže 25% njezina priznatoga osnovnoga kapitala.</p> <p>Ukoliko bi se radilo o jednom pravnom poslu koji se može realizirati kroz više proizvoda ili više transakcija tada za svaku pojedinačnu transakciju ili proizvod unutar toga pravnog posla nije potrebno ishoditi zasebnu prethodnu suglasnost nadzornog odbora. U tome slučaju, takva transakcija(e) ili proizvod(i) smatrali bi se transakcija(ma) odnosno proizvod(ima) iz pravnog posla za koji je pribavljena prethodna suglasnost.</p> <p><i>Ovaj odgovor izmijenjen je zbog stupanja na snagu Zakona o izmjena i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, "Narodne novine", broj 151/2022.</i></p>
Područje:	Članak 147.
Tema:	Tumačenje članka 147. Zakona o kreditnim institucijama kada se primjenjuje alternativni pristup formiranja grupa za središnju državu
Broj pitanja:	500/2022-259/1
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024.
Pitanje:	<p>Postavlja se pitanje u kojim sve situacijama kreditna institucija, koja primjenjuje alternativni pristup formiranja grupa povezanih osoba za središnju državu, treba ishoditi suglasnost Nadzornog odbora za velike izloženosti, ako središnja država premašuje 10% JAK, a ostale članice pojedine grupe doprinose toj izloženosti u manjim iznosima. Dodatno se obrazlaže obveza banke da se za svako povećanje izloženosti za više od 5% pa sve do maksimalnih 25% JAK ishoditi suglasnost Nadzornog odbora. Traži se potvrda tumačenja i postupanja uz navođenje dva primjera za dvije grupe u kojima prijedlog značajnijeg povećanja izloženosti prema središnjoj državi (više od 5% JAK) uvijek zahtjeva prethodno ishodenje nove suglasnosti Nadzornog odbora. Nadzorni odbor potvrđuje rast izloženosti na</p>

	središnjoj državi, a time se formiraju i novi udjeli izloženosti prema svakoj grupi u odnosu na JAK.
Odgovor:	<p>Uredbom (EU) 2019/876 od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 ojačan je okvir za velike izloženosti na način da se upotrebljava kapital veće kvalitete kao kapitalna osnovica za izračun ograničenja velike izloženosti. Odredbe članka 147. Zakona o kreditnim institucijama i tamo propisani pragovi postavljeni u odnosu na osnovni kapital.</p> <p>Primjena alternativnog pristupa za grupe povezanih osoba sa središnjom državom omogućena je definicijom pojma "grupa povezanih osoba" u članku 4. stavku 1. točki 39. drugom podstavku Uredbe (EU) br. 575/2013 i članku 3. stavku 1. točki 18. Zakona o kreditnim institucijama. Tim je odredbama jasno i nedvosmisleno omogućena procjena utvrđivanja više grupa povezanih osoba sa središnjom državom što uključuje i primjenu ograničenja velikih izloženosti na svakoj od tako utvrđenih grupa, a što se posljedično odnosi i na postupak ishodačenja prethodnih suglasnosti za stjecanje i/ili povećanje velikih izloženosti u smislu članka 147. Zakona o kreditnim institucijama.</p> <p>Odredbe Zakona o kreditnim institucijama i Odluke o velikim izloženostima kreditnih institucija ("Narodne novine", br. 111/2018., 120/2018., 92/2020. i 139/2022.; dalje u tekstu: Odluka) ne propisuju na koji će način kreditna institucija ishoditi prethodnu suglasnost nadzornog odbora za nastanak i povećanje svojih velikih izloženosti prema jednoj osobi ili grupi povezanih osoba, pa tako niti kada se primjenjuje alternativni pristup za središnju državu. No, koji god način odabrali potrebno je, u svim slučajevima koji se mogu pojaviti, osigurati poštivanje navedenih zakonskih odredbi iz članka 147. Zakona o kreditnim institucijama kao i njegovu dosljednu primjenu.</p>
Područje:	Članak 148.
Tema:	Ograničenje ulaganja u materijalnu imovinu
Broj pitanja:	1860
Datum objave odgovora:	21. srpnja 2014. (ažurirano 11. travnja 2024.)
Pitanje:	Koje su iznimke od ograničenja ulaganja u materijalnu imovinu?
Odgovor:	<p>U skladu s člankom 148. Zakona o kreditnim institucijama, ukupna ulaganja kreditne institucije u materijalnu imovinu ne smiju prelaziti 40% priznatoga kapitala kreditne institucije. Pritom se u ta ulaganja ne uključuju ulaganja koja je kreditna institucija stekla, u prve dvije godine nakon stjecanja, u zamjenu za svoje tražbine u sljedećim slučajevima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) u postupku financijskog restrukturiranja osim financijskog restrukturiranja provedenog u predstečajnom postupku 2) u stečajnom i ovršnom postupku ili

	<p>3) primjenom instrumenata osiguranja tražbina u skladu s Ovršnim zakonom ili</p> <p>4) u postupku prijenosa prava vlasništva nad nekretninom koja je instrument osiguranja stambenoga potrošačkog kredita na kreditnu instituciju, a koji se provodi u skladu sa zakonom kojim se uređuje stambeno potrošačko kreditiranje.</p> <p><i>Odgovorje izmijenjen i dopunjen kako bi uvažio izmjene u stavku 2. članka 148. donesene Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, "Narodne novine", broj 15/2018. od 14. veljače 2018.</i></p>
Područje:	Članak 149. stavak 2.
Tema:	Prethodna suglasnost HNB-a za osnivanje zaklade
Broj pitanja:	500/2024-384/1
Datum objave odgovora:	10. listopada 2024.
Pitanje:	Postavljeno je pitanje dobivanja prethodne suglasnosti HNB-a u slučaju kada kreditna institucija osniva zakladu radi ostvarivanja općekorisne i dobrotvorne svrhe, kako je definirano člankom 3. Zakona o zakladama ("Narodne novine", br. 106/2018., 98/2019., 151/2022.; dalje u tekstu: Zakon o zakladama) koja bi se velikim djelom financirala iz dobiti društva.
Odgovor	<p>Temeljem članka 7. stavka 2. Zakona o zakladama zaklada stječe pravnu osobnost danom upisa u Registar zaklada Republike Hrvatske, koje se osnivaju pri županijama, odnosno Gradu Zagrebu, ovisno o tome gdje je sjedište zaklade. Zahtjev za upis u registar zaklada sukladno članku 15. stavku 2. Zakona o zakladama sadrži između ostalog dokaz o uplaćenim novčanim sredstvima za osnivanje zaklade odnosno drugoj osnovnoj imovini iz kojeg je vidljivo da je imovina koju je zakladnik namijenio zakladi njegovo vlasništvo, te procjenu ovlaštenog sudskog vještaka o vrijednosti osnovne imovine i predvidljive prihode koje bi ona mogla davati te dostatnost za ostvarivanje svrhe zaklade.</p> <p>Člankom 149. Zakona o kreditnim institucijama propisana je obveza kreditnoj instituciji da prije osnivanja društva ili sklapanja pravnog posla kojim, postupno ili odjednom, postaje neposredni ili posredni imatelj udjela od 20% i više u drugoj pravnoj osobi, a koji je veći od 10% priznatog kapitala kreditne institucije, dobiti prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke (stavak 1.) odnosno kojim postaje posredni ili neposredni imatelj većinskog udjela u kapitalu ili većinskog prava odlučivanja u drugoj pravnoj osobi (stavak 2.). Stavkom 4. istoga članka propisana je obveza kreditnoj instituciji obavještanja Hrvatske narodne banke o svakoj promjeni djelatnosti pravne osobe u kojoj ima većinski udio u kapitalu ili većinsko pravo odlučivanja prije upisa te djelatnosti u sudski registar.</p>

	S obzirom na to da Zakon o kreditnim institucijama obvezu pribavljanja prethodne suglasnosti veže za stjecanje većinskog udjela u kapitalu ili većinskog prava odlučivanja u drugoj pravnoj osobi, a da kreditna institucija osnivanjem zaklade sukladno Zakonu o zakladama stječe većinsko pravo odlučivanja u toj pravnoj osobi kreditna institucija je dužna prije osnivanja zaklade u skladu sa Zakonom o zakladama, za to dobiti prethodnu suglasnost Hrvatske narodne banke.
Područje:	Članak 151./360.
Tema:	Obavješćavanje Hrvatske narodne banke o sazivanju glavne skupštine
Broj pitanja:	500/2024-325/1
Datum objave odgovora:	10. listopada 2024.
Pitanje:	<p>Je li Banka obvezna izvijestiti Hrvatsku narodnu banku o sazvanoj glavnoj skupštini u roku propisanom člankom 279. stavkom 1. Zakona o trgovačkim društvima (dalje u tekstu: ZTD) (30 dana) u slučaju kada se glavna skupština saziva preporučenim pismom upućenim dioničarima sukladno članku 277. stavku 6. ZTD-a i odnosi li se na navedeno povreda sukladno članku 360. stavku 1. točki 54. Zakona?</p> <p>U obrazloženju se poziva na odredbe članka 277. stavka 9. ZTD-a kojim je propisano da ako na glavnoj skupštini sudjeluju svi zastupljeni dioničari, ona može donositi valjane odluke i kad se ne postupa po odredbama ZTD-a o sazivanju skupštine, ako se nijedan dioničar ne usprotivi donošenju odluka.</p>
Odgovor:	<p>Članak 360. stavak 1. točka 54. Zakona propisuje povredu za kreditnu instituciju ako ne izvijesti Hrvatsku narodnu banku o datumu održavanja glavne skupštine u roku propisanom za obavješćavanje dioničara kreditne institucije o održavanju glavne skupštine.</p> <p>U članku 151. stavku 2. točki 2. Zakona propisana je obveza kreditne institucije da bez odgode izvijesti Hrvatsku narodnu banku o sazivanju i datumu održavanja glavne skupštine, a za što je predviđena povreda u članku 360. stavku 1. pod točkom 47. Stoga je Banka dužna postupiti sukladno navedenom, neovisno o roku za obavješćavanje dioničara koji je definiran ZTD-om, uključujući i slučaj kada je glavna skupština sazvana u roku kraćem od 30 dana preporučenim pismom dioničarima sukladno članku 277. stavku 6. ZTD-a.</p>
Područje:	Članak 157.
Tema:	Suglasnost fizičkih osoba (nepotrošača) za davanje povjerljivih podataka trećima dana u okviru ugovora o kreditu/drugom proizvodu i usklađenost s člankom 157. Zakona o kreditnim institucijama.
Broj pitanja:	500/2020-276/1

Datum objave odgovora:	5. lipnja 2020.
Pitanje:	Je li davanje suglasnosti od strane fizičkih osoba nepotrošača u okviru ugovora o kreditu/drugom proizvodu o davanju povjerljivih podataka (uključivo i njihovih osobnih podataka) točno određenim/opisanim trećim osobama, u skladu s člankom 157. stavkom 3., točkom 1. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine" br.: 159/13., 19/15., 102/15., 15/18., 70/19 i 47/20 dalje u tekstu: ZOKI).
Odgovor:	<p>Članak 157. stavak 3. točka 1. ZOKI-a kao jednu od osnova za izuzeće bankovne tajne propisuje i situaciju ako se klijent usuglasi da se određeni povjerljivi podaci mogu priopćiti drugoj fizičkoj i/ili pravnoj osobi, pod uvjetom da je suglasnost dokaziva. U slučaju da povjerljivi podaci obuhvaćaju osobne podatke, suglasnost mora biti dana u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka.</p> <p>Navedena odredba podrazumijeva da suglasnost mora biti dana u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka ako je takva suglasnost (privola) istovremeno i pravna osnova za zakonitost obrade u skladu s propisima koji uređuju zaštitu osobnih podataka. Time se, međutim, ne prejudicira pravna osnova iz Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka na kojoj kreditna institucija temelji zakonitost obrade. Važno je naglasiti da propisi koji uređuju zaštitu osobnih podataka (Opća uredba o zaštiti podataka i dr.) ne rade razliku između fizičke osobe – potrošača i fizičke osobe – nepotrošača te se svi zahtjevi iz navedenih propisa odnose na fizičku osobu općenito.</p>
Područje:	Članak 157.
Tema:	Tumačenje članka 157. Zakona o kreditnim institucijama ("Narodne novine" br. 159/13, 19/15, 102/15, 15/18, 70/19, 47/20, 146/20, 151/22) u vezi s člankom 5. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine" br. 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15, 14/19)
Broj pitanja:	6/870/24-2
Datum objave odgovora:	11. travnja 2024.
Pitanje:	Postavlja se pitanje u pogledu davanja informacija nasljednicima utvrđenima pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju o postojanju dodatne imovine/prava ostavitelja koji je bio klijent banke (npr. računa/novčanih sredstava), a koja nije utvrđena niti raspoređena tim rješenjem. Upit se postavlja s obzirom da u članku 157. Zakona o kreditnim institucijama ne postoji izričito uporište za davanje informacija nasljednicima o rješenjem neutvrđenoj, tj. neraspoređenoj imovini ostavitelja, budući da se iznimka iz članka 157. stavak 3., točke 8. odnosi isključivo na slučaj davanja informacija javnim bilježnicima odnosno sudovima u svrhu provedbe ostavinskog postupka.

Odgovor:	<p>Odredbe o bankovnoj tajni, sadržane su u člancima 156. i 157. Zakona o kreditnim institucijama i njihova svrha je zaštita povjerenja između kreditne institucije i klijenta. Međutim, u ovakvim slučajevima, kreditna institucija mora uzeti u obzir i sve druge primjenjive propise. S tim u vezi valja naglasiti da Hrvatska narodna banka nije nadležna za tumačenje ili nadzor nad primjenom Zakona o nasljeđivanju od strane kreditnih institucija, a sve odredbe toga zakona u ovom kontekstu, iznose se samo radi argumentiranja stava Hrvatske narodne banke o doseg i načinu primjene članka 157. Zakona o kreditnim institucijama.</p> <p>Iz odredbi članka 3. stavka 1., članka 5. i članka 129. Zakona o nasljeđivanju, u bitnome proizlazi da je nasljednik, kao univerzalni sukcesor, osoba koja stupa u sveukupni pravni položaj svoga prednika, u pogledu svih prava i obveza koje je prednik imao, a koje su prenosive odnosno otuđive, i to časom same smrti ostavitelja. Stoga se otkrivanje podataka nasljedniku o imovini koja se nakon smrti preminulog klijenta (ostavitelja), nalazi kod kreditne institucije (a moguće još nije utvrđena rješenjem o nasljeđivanju kao ostavina/nasljedstvo toga nasljednika), ne bi moglo smatrati priopćavanjem neovlaštenim trećim osobama, u smislu članka 157. stavka 1. Zakona o kreditnim institucijama, ukoliko su kumulativno ispunjena oba uvjeta:</p> <p>(i) podaci se otkrivaju nasljedniku preminulog klijenta kreditne institucije (ostavitelja) koji je pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju utvrđen kao nasljednik toga ostavitelja i</p> <p>(ii) otkrivanje podataka uključuje podatke o postojanju računa (uključujući i podatke o IBAN-u ili drugoj oznaci računa) i stanju toga računa.</p> <p>U opisanom slučaju, ne bi se radilo o priopćavanju neovlaštenoj trećoj osobi, nego ovlašteniku/nositelju te imovine jer je časom smrti ostavitelja, ta imovina postala nasljednikovo nasljedstvo. Stoga, ako kreditna institucija odluči na vlastitu inicijativu ili na zahtjev/upit nasljednika utvrđenog pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju, otkriti tom nasljedniku podatke o postojanju ili stanju računa preminulog klijenta, ne bi se radilo o nedopuštenom odavanju bankovne tajne neovlaštenoj trećoj osobi.</p>
Područje:	Članak 160.
Tema:	Čuvanje knjigovodstvenih isprava i primjena GDPR-a
Broj pitanja:	500/2019-713
Datum objave odgovora:	27. prosinca 2019.

Pitanje:	<p>Kako primijeniti odredbe članka 160. Zakona o kreditnim institucijama (u daljnjem tekstu: ZOKI) što se tiče rokova čuvanja knjigovodstvenih isprava s naglaskom na odredbe koje reguliraju čuvanje knjigovodstvenih isprava po kratkoročnim i posebno po dugoročnim poslovima, koje kreditne institucije zaključuju sa svojim klijentima. Budući se u knjigovodstvenim ispravama koje se moraju čuvati sukladno navedenim odredbama, nalaze i osobni podaci fizičkih osoba, postavljeno je pitanje o primjeni odredbi Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i slobodnom kretanju takvih podataka, o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (u daljnjem tekstu: Opća uredba o zaštiti podataka), vezano uz odredbe članka 160. ZOKI-a</p>
Odgovor:	<p>Člankom 160. ZOKI-a regulirano je čuvanje knjigovodstvenih isprava, kao i ugovora i drugih isprava na kojima se zasniva poslovni odnos kreditne institucije i njenih klijenata. Radi se o dokumentima koji se pojavljuju odnosno prate određene poslovne aktivnosti koje su karakteristične za kreditne institucije te se tim odredbama utvrđuje kada počinje teći rok za čuvanje knjigovodstvenih isprava koje su nastale ili su kreirane kao posljedica pojedinih poslovnih aktivnosti kreditnih institucija.</p> <p>Člankom 160. stavka 3. ZOKI-a, knjigovodstvene isprave u odnosu na ročnost podijeljene su na one koje se odnose na dugoročne poslovne odnose odnosno na one koje prate kratkoročne poslovne odnose.</p> <p>Dugoročnim poslovnim odnosima ne smatraju se poslovni odnosi koji su sklopljeni na razdoblje do jedne godine ili su zaključeni na duže razdoblje ili na neodređeno vrijeme, a prestali su u razdoblju do godine dana od dana njihova zaključenja.</p> <p>Prema odredbama članka 160. stavka 3. ZOKI-a, knjigovodstvene isprave koje se odnose na dugoročne poslove kreditnih institucija čuvaju se najmanje tijekom cijelog razdoblja trajanja poslovnog odnosa i još jedanaest godina nakon isteka poslovne godine u kojoj je poslovni odnos prestao. Ako uzmemo primjer ugovora o kreditu s rokom otplate od 10 godina, dakle nedvojbeno je da se radi o dugoročnom poslovnim odnosu, kreditna institucija dužna je sve knjigovodstvene isprave nastale tijekom trajanja otplate kredita čuvati još najmanje jedanaest godina nakon isteka poslovne godine u kojoj je kredit otplaćen. Iste principe u procjeni o kakvoj ročnosti poslovnog odnosa se radi treba primijeniti i kod depozita i drugih sličnih poslovnih odnosa koje banka zaključuje sa svojim klijentima.</p> <p>Kad je u pitanju čuvanje knjigovodstvenih isprava koje se odnose na ugovor o računu za plaćanje, najprije upućujemo da je račun za plaćanje u članku 3. stavku 1. točki 48. Zakona o platnom prometu definiran kao "<i>račun koji vodi pružatelj platnih usluga na ime jednog ili više korisnika platnih usluga kojim se koristi za izvršavanje platnih transakcija</i>". Ugovor o računu za plaćanje u pravilu se sklapa na rok duži od godine dana ili na neodređeno vrijeme te bi u takvim slučajevima kreditna institucija bila dužna čuvati knjigovodstvene isprave vezane uz zaključenje ugovora i otvaranje računa za plaćanje klijentu, tijekom trajanja poslovnog odnosa kao i najmanje jedanaest godina nakon isteka poslovne godine u kojoj je taj ugovor prestao.</p> <p>Međutim, mišljenja smo da knjigovodstvene isprave koje se odnose na evidentiranje promjena stanja na računima za plaćanje ne predstavljaju za kreditnu instituciju dugoročni poslovni odnos jer su iste u bitnome nalozi klijenata na temelju kojih se provode platne transakcije koje rezultiraju promjenom stanja na računima za plaćanje, s trenutačnim i kratkoročnim učinkom, ili su potvrde o takvim izvršenim</p>

	<p>transakcijama. Slijedom navedenog, knjigovodstvene isprave koje se odnose na evidentiranje promjena stanja po računima za plaćanje, kreditna institucija dužna je čuvati najmanje jedanaest godina nakon isteka poslovne godine u kojoj je promjena na računima za plaćanje provedena (a ne još i najmanje jedanaest godina od prestanka poslovnog odnosa s tim klijentom).</p> <p>Pri određivanju rokova čuvanja, kao i tijekom trajanja zakonskog roka čuvanja knjigovodstvenih isprava, koje sadrže i osobne podatke fizičkih osoba, kreditna institucija svakako mora uzeti u obzir i odredbe Opće uredba o zaštiti podataka. Slijedom navedenog, kreditna institucija bi, između ostalog, trebala postupati u skladu s člankom 5. Opće uredba o zaštiti podataka, prema kojem osobni podaci moraju biti obrađivani zakonito, pošteno i transparentno u izričite i zakonite svrhe. Istim je člankom također propisano da osobni podaci moraju biti primjereni, relevantni i ograničeni na ono što je nužno u odnosu na svrhe u koje se obrađuju te čuvani u obliku koji omogućuje identifikaciju ispitanika samo onoliko dugo koliko je potrebno u svrhe radi kojih se osobni podaci obrađuju.</p> <p>S obzirom na to da HNB nije nadležan za tumačenje Opće uredba o zaštiti podataka, u slučaju potrebe za daljnjim pojašnjenjima vezanima uz zaštitu osobnih podataka sadržanih u knjigovodstvenim ispravama, kreditne institucije trebale bi se obratiti Agenciji za zaštitu osobnih podataka.</p>
Područje:	Članak 170. vezano uz članak 17. stavak 8. točka 3. Uredbe (EU) br. 537/2014
Tema:	Ograničenje obavljanja zakonske revizije – rotacija revizora
Broj pitanja:	500/2019-591
Datum objave odgovora:	27. prosinca 2019.
Pitanje:	<p>U slučaju kada dolazi do statusne promjene spajanja odnosno pripajanja dvije kreditne institucije, a zakonsku reviziju kod obje institucije obavljalo je isto revizorsko društvo s tim da rokovi započinjanja obavljanja zakonske revizije nisu identični kod obje kreditne institucije kod kojih je došlo do statusne promjene. Postavlja se pitanja od kojeg datuma angažmana revizorskog društva počinje teći maksimalan rok u kojem isto revizorsko društvo može obavljati zakonsku reviziju, a koji je propisan odredbama članka 170. stavak 1. ZOKI-a.</p>

Odgovor:	<p>U slučaju nastale statusne promjene pripajanja ili spajanja dvije kreditne institucije kod kojih je isto revizorsko društvo obavljalo zakonsku reviziju, sukladno odredbama članka 17. stavak 8. podstavak 3. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća, trajanje revizijskog angažmana računa se od prve financijske godine obuhvaćene pismom o revizijskom angažmanu kojim je revizorsko društvo prvi put imenovano za provođenje uzastopnih zakonskih revizija određenog subjekta.</p> <p>U slučaju da postoje nedoumice oko datuma kada je revizorsko društvo otpočelo s obavljanjem uzastopnih zakonskih revizija subjekta, zbog, primjerice, spajanja društava, revizorsko društvo mora odmah takve nedoumice prijaviti nadležnom tijelu. Nadležno tijelo za primjenu Uredbe (EU) br. 537/2014 u Republici Hrvatskoj je Samostalni sektor za izdavanje odobrenja za rad i nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava pri Ministarstvu financija.</p> <p>Nakon što se riješe nedoumice, ako postoje, oko relevantnog datuma, primjenjuju se odredbe članka 170. stavak 1. ZOKI-a, kojim je propisano ograničenje obavljanja zakonske revizije kod kreditnih institucija na sedam uzastopnih godina, s tim da isto revizorsko društvo naredne četiri godine ne može obavljati zakonsku reviziju te kreditne institucije.</p>
Područje:	Članak 312.a
Tema:	Primjena odredbi o zaštiti deponenata u slučaju isplate raspodjela iz zadržane dobiti
Broj pitanja:	214
Datum objave odgovora:	9. studenoga 2018.
Pitanje:	Primjenjuju li se odredbe o zaštiti deponenata iz članka 312.a ZOKI-ja na raspodjele iz zadržane dobiti?
Odgovor:	<p>Smisao članka 312.a ZOKI-ja je osigurati zaštitu deponenata u slučajevima kada kreditna institucija donese odluku o isplatama kojima se smanjuju stavke redovnog osnovnog kapitala iz članka 26. stavka 1. točke c), e) i f) Uredbe (EU) br. 575/2013 (stavke zadržane dobiti, ostale rezerve te rezerve za opće bankovne rizike). Prema odredbama istog članka, ove stavke se početno mogu priznati kao redovni osnovni kapital samo ako su dostupne instituciji za neograničenu i trenutačnu uporabu kako bi se pokrili rizici ili gubici čim nastanu.</p> <p>Kreditna institucija koja namjerava donijeti odluku o raspodjelama iz zadržane dobiti, odgovarajući dio zadržane dobiti koji namjerava isplatiti ne uključuje u stavku zadržane dobiti za izračun redovnog osnovnog kapitala (iako je računovodstveno evidentiran na računu zadržane dobiti) jer ne ispunjava Uredbom (EU) br. 575/2013 propisane uvjete za uključivanje, odnosno ovaj dio zadržane dobiti nije dostupan instituciji za neograničenu i trenutačnu uporabu kako bi se pokrili rizici ili gubici čim nastanu.</p>

	<p>S obzirom da dio zadržane dobiti za isplatu nikada ne bi bio niti uključen u stavke redovnog osnovnog kapitala, odnosno regulatornog kapitala, na isplatu istog se ne primjenjuju odredbe članka 312.a ZOKI-ja.</p>
--	--